

שיחה שנמסרה מאחד מגדולי וגאוני ראשי הישיבות שליט"א

חיזוק לנוכח התפשטות נגיף הקורונה

"הסתרת פניך הייתי נבהל", "תסתיר פניך יבהלון", זוהי הזדמנות גדולה שיש להתעורר, איך לראות את הדברים, הנה אמר דוד המלך עליו השלום, "לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא ה' מעוז חיי ממי אפחד", יש כאן לכאורה כפילות דברים, "ממי אירא" ולאחר מכן מיד "ממי אפחד". והנה ברש"י סוף פרשת עקב מבואר על פי הספרי שיש חילוק בין פחד למורא, מורא היינו מן הרחוקים דבר שהוא מימים ימימה ואילו פחד הוא מן הקרובים. "אל תירא מפחד פתאום", יש דבר שמתקרב לאדם חלילה אך יש לאדם זמן לחשוב עליו להתבונן בו, אך יש דבר שבא עליו בפחד פתאום.

ניקח את המשל כמו "בקרב עלי מרעים... אם תחנה עלי מחנה" דברים עוד רחוקים שיש לאדם זמן להתבונן. כל הסוגיות באמונה ובטחון שהאדם למד להתבונן ולחשוב בהם, וגם יש בידו ליישם באופן מעשי, ועל זה אומר דוד המלך ע"ה דמאחר וידעתי שהקב"ה "אורי וישעי" ממילא "ממי אירא" אבל כאשר יהיה לאדם פחד פתאום דבר שאין לאדם מספיק ישוב הדעת להתבונן זה עוד לא מספיק. לזה אומר דוד המלך ע"ה "ה' מעוז חיי ממי אפחד". כל עיקר פחד פתאום קורה בעצם מאיזה סרך של גאוותו של אדם, כאשר אדם לפני שהגיע אותו פחד פתאום חושב שיש לו את כל הכלים הגופניים לעצמו והוא חי בגוף בריא ב"ה, יש לו גם פרנסה ועוד כל הכלים הנצרכים הוא מרגיש שסה"כ יש לו את הדברים רק שלא יקחו ממנו. אומר דוד המלך ע"ה מדוע "ממי אפחד" מפני ש"מעוז חיי ממי אפחד". מעולם הוא לא חשב ולא חי בהכרה שהנשימה של רגע קודם תמשיך מעצמה לרגע הבא, והדיון רק אם תלקח אלא על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה הללויה.

הקב"ה הוא זה שנותן מחדש בכל רגע ורגע את כל העולם כולו, את כל הבריאה הנפלאה של גוף האדם, ה' יתברך הוא היה הוה ויהיה, אדון הכל, הוא יתברך מעוז חיי גם לפני שהגיע אותו פחד פתאום. דוד המלך ע"ה לא אמר בפיו ובליבו, גם לא על הרגע של תוך כדי דיבור, הנה רק עוד רגע ואעשה כך ואעשה כך, כי מה אני יודע, אין רגע הבא בידו כי אם בעזרתו יתברך, ובדרגתו הגבוהה לא נשתנה מאומה באותו פחד פתאום, שהרי אף אילולי הפחד כל כולו תלוי ברצונו יתברך, כגמול עלי אמו, ומאומה לא השתנה במאורע שבא עליו בפתע פתאום [ולכך אף אם כבר תקום עלי מלחמה ולא רק תחנה עלי מחנה מרחוק, אעפ"כ זאת אני בוטח דהיינו במדרגת מעוז חיי].

רבותי, יש כאן נקודה שצריך להתעורר בכל העניין. אולי פתאום אנו נזכרים וצריכים להיזכר הלא מה בעצם קרה פה, יש בלא ספור מספר גדול מאד של חיידיקים ווירוסים למיניהם שישנם בעולם. אלא מאי, רגילים לחשוב יש מערכת החיסון של האדם, הנה יש את הסוג הזה ויש אנטיביוטיקה. נו, מה זה אנטיביוטיקה? זה לא סה"כ אמצעים שהקב"ה ברא בעולם מה שנגלו לבנ"א? וגם אחר כל החומרים הללו זה רק מכיון שהגוף כפי שחכמתו יתברך מפליא לעשות נותן את הכח בצורה כזו להתמודד כנגד אין ספור של נגיפים שמסתובבים בעולם. אלא מאי, האדם רגיל שזה כאילו מילתא דפשיטא.

הנה דוגמא שעומדת לפנינו שמרעישה את כל העולם כולו, הלא גם בדבר הזה שלכאורה איזהו דבר של הסתרת פניך, ההסתרת פניך הוא שעל כל נגיף ונגיף ועל כל וירוס ווירוס שיש הקב"ה זה שברא לאדם את הכח שנקרא כח החיסון של האדם, שיגדירו אותו בצורה רפואית בכל מיני לשונות שהם, מה זה כל הדבר הזה? זה רק הקב"ה בכבודו ובעצמו כל כח מערכת החיסון שיש כל הזמן כסדר וכסדר כנגד כל המזיקים שעוברים על יד האדם. והוא מעין המבואר בגמ' בברכות, אלמלא אדם היה יכול לפתוח את עיניו ולראות את כל המזיקים שיש סביביו לא היתה שום בריה יכולה לעמוד בזה. אמנם הגמ' מדברת לגבי מזיקים של שדים אך יהיה זה אולי ציור אף לענינים טבעיים [אולי בחינת שלוחי השדים]. שהרי בעין מיקרוסקופית אפשר לראות בלא סוף כל החיידיקים והוירוסים שמסתובבים. מי נותן לאדם הכח להתמודד כנגד כוחות עצומים אלו כל רגע ורגע? לא מה שיש עכשיו קורונה,

מי נתן אתמול שלשום, מה היה קודם? מאיפה האדם עומד כנגד כל החיידקים הללו? וביותר הלא בדבר הזה שהקב"ה כן מרעיש את כל העולם כולו לא נבראו רעמים אלא כדי לפשט עקמומיות שבלב גם בדבר הזה גם כן הקב"ה מראה ברוב רחמיו וחסדיו "מרחם על הארץ מרחם על הבריות", הרי סוף סוף הגם שהעולם נרעש מהדבר כי סוף סוף במידה אחוזית ר"ל מתו הרבה אנשים בעולם, זה נכון, אבל עם כל זאת הלא לאוכלוסיה ברוב רובם של הגילים והסוגים הזו הסכנה פחותה, מאיפה כל זאת? בשיגרת החיים אדם עלול לחשוב כי ככה זה. הנה, רואים עכשיו בחוש, זה לא ככה זה, הלא נגיף זה לא היה עד היום, משהו חדש שהקב"ה מביא לעולם, ואעפ"כ הקב"ה מראה הנה רוב העולם מחוסן כנגד זה, מה זה מחוסן? מהיכי תייתי? מה פתאום? כשמזריקים לאדם נגיף במינון מופחת מתפתח חיסון כנגדו או לכל החיים או לזמן מה, וכי לא דבר נפלא הוא מאיפה זה?

בשפה רפואית ומדעית כביכול רגילים בדרך כלל לומר שכאילו גוף האדם כבר ייצר לעצמו מערכת החיסון או כל מיני שמות אחרים. הנה, לחיידק החדש הזה גוף האדם לא ייצר ולא כלום ואעפ"כ רוב רובם של העולם כן יש להם את הכח להתגבר. מאיפה הדבר הזה? וכי צריך חלילה שהקב"ה יראה עוד דברים שאוכלוסייה יותר גדולה חלילה לא עומדת כנגד זה לפני שכלל ישראל קדושים ובני התורה לפני הכל יתעוררו לראות יד ה' לראות איך שהקב"ה אדון הכל מלך כל העולמים מרחם על הארץ ועל הבריות? הקב"ה רוצה בקיום העולם והוא הוא לבדו זה שנותן את כל מערכת החיסון הנפלאה. כמה שרק האדם ידבר א"א להרחיב כמה מערכת החיסון של האדם, הוא בכלל פלאי פלאות של כל היקום כולו הכל בנוי בצורה גאונית [לסבר את האוזן] שכל דבר משלים זה את זה. פתאום בא דבר שמפחיד נזכרים שיש בכלל מערכת חיסון של אדם, אל תקרי מערכת חיסון אלא קרי ה' יתברך שמרחם על הארץ ומרחם על הבריות הוא אדון הכל.

אומר דוד המלך ע"ה "ה' מעוז חיי" גם בלי שום קורונה, בלי שום דבר, כדי שהלב יפעל, כדי שכל המערכת שלנו תפעל, פלאי פלאים! מליארדים, מליארדים של חלקיקים של פקודות יש בכל התאים של האדם כדי להלחם בכל חיידק שהוא, בכל ירוס שהוא, ובכלל שגוף האדם יפעל. לזה אומר דוד המלך ע"ה מה נשתנה, וכי לפני"כ מי הוא זה שנתן לאדם את החיים את החיות "מה בצע בדמי ברדתי אל שחת"? "היודך עפר היגיד אמיתך". סיבה גדולה לחיים הוא כאשר אדם מכיר בהודאת בע"ד גמורה שיודע שאין לו מדלילה כלום, אין לו לא גוף ולא מערכת חיסון, מה שיש לו הוא רק דבר אחד, הוא יתברך אשר מרחם על הארץ והוא יתברך מרחם על הבריות, אדון הכל מלך כל העולמים. כמה יש לכל או"א להתעורר, כמה על כל צעד ושעל מזכירים במשך היום, אם במאה ברכות ואם בכל היום מזכירים את שמו יתברך, אדון הכל! מה זה אדון הכל, אדון כל החיידקים והוירוסים והבריאות אדון כל היקום העצום והנורא, רוקע הארץ על המים, המעמיד כדור הארץ במאמרו יתברך ובמרחק מופלא מהשמש שאם תרחק מעט יקפא העולם ואם תתקרב ישרף העולם במרחק מדויק ומפליא כל בר לבב, כל הבעיה היא ההרגל האדם שלא לחשוב ולא להתבונן וכאילו שזה כבר מילתא דפשיטא, ואדם רגיל לחשוב נו סך הכל צינון, נו, ואיך הגוף מתרפא מזה? ושפעות למיניהם וכו' איך? ממה? זה ההרגל, זה מילתא דפשיטא, כשפתאום נהיה מצב שאינו מילתא דפשיטא אז התפקיד להתעורר ששום דבר לא מילתא דפשיטא הכל רק "ה' מעוז חיי"

כל זה בכלל מה שאמרו זקני הדור שליט"א להתעורר בעונה, קרי ההפך מכוחי ועוצם ידי. אם חושבים הלא נמצאים כבר במאה עשרים ואחד, כבר כל מערכת הבריאות כל כך התקדמה, חושבים כביכול כמה נתחכמו בני אדם וכו'... כל החכמה של האדם כאין וכאפס. כמו שאומר הרמב"ם, "וכשהוא מחשב בדברים הללו נרתע לאחריו יודע שהוא בריה קטנה שפילה מעוטה בדעת בפני תמים דעים". רק כאשר הקב"ה רוצה, אזי יש בורא רפואות ויש תוחלת חיים גדולה יותר והוא לבדו נותן לבני אדם החכמה והתבונה.

החיזוק אשר אנו מדברים כאן היום, הוא החיזוק בהודאה והודאה כל היום כולו, על חיינו המסורים בידיך, על זה שיש לאדם מערכת החיסון, ויש כאלה שהמערכת החיסון לא טובה כל כך רח"ל, כמה יש להודות על זה שתוחלת חיי האדם של הדור הזה ארוכה יותר, כמה לידות יש ב"ה, כמה חתונות ב"ה, וזוכים כמעט בכל חתונה לראות סבים וסבתות של החתן והכלה, הודו לה' כי טוב, זה מילתא דפשיטא? סתם כי מערכת הרפואה התקדמה? זה הרי חסדיו יתברך, התחכמות האדם ברפואה אינם אלא שלוחא דרחמנא, הקב"ה מראה הנה פתאום כל העולם

כולו "תסתיר פניך יבהלון" יש רח"ל אפי' "תוסף רוחם יגועון", כמדומה שמטעם זה יש גם להתעורר, יש המדברים הרבה תמיד על הצרות, הצרה הזו רח"ל הצרה הזו רח"ל, לא רק עכשיו אלא באופן כללי, יש צרות ג"כ, אנו נוהגים לומר, למה מדברים רק על הצרות למה לא מדברים על כל הטובות בלי סוף וגבול? למה לדבר רק על החולים? זה נכון שזה מעורר הרבה פעמים את האדם, אבל מצד שני למה לא לדבר כמה בריאים יש? הרי בדורות קודמים לא היתה כמעט משפחה שלא שיכלה ילדים קטנים ולא זכו הרבה לנינים וכ"ש בני נינים למה? מדוע? מפני שכך זה היה, נגיפים שמערכת החיסון לא בדיוק עזרה לבדה. חסד ה' גדול ונורא שהקב"ה נותן כ"כ הרבה תוחלת חיים ובריאות. נכון שפה ושם מתגלה גם בחינת "אלוקים עשה שיראו מלפניו" הנהגה מאיתו יתברך כדי לפשט עקמומיות שבלב וצריכים להתעורר מהם ולא ח"ו להתעלם מכל מיני צרות שישנם, אבל לא פחות, ואף יותר צריכים להתעורר במודה אני לפניך שהחזרת בי נשמת, כל הפלאי פלאות אין ספור חיידקים ועוד כל מיני דברים הלא מה קורה לאדם כשפתאום תא לא עובד כמו שצריך ח"ו? כולם יודעים איזה מחלה רח"ל זה נקרא. אך כ"ש שיש להתפעל ולהודות כל היום כשתא כן עובד, מה רבותא יותר כאשר לפעמים תא לא עובד או שרובא דרובא מרחם על הארץ? כמה צריך להודות על "ה' מעוז חיי", על ההכרה שאדם אין לו מגרמי ולא כלום רק חסד ה' כל היום וכל הלילה. הכרת אדון הכל כפשוטו לחיות מה זה מלך העולם.

הקב"ה מראה בחוש מה זה מלך העולם, כלכלה מבוססת בעולם ופתאום הקב"ה מראה איך הכל יכול להתמוטט. זה ציור בחוש כמה שכל העושר שבעולם שמתפתח ב"מאה עשרים ואחד" איך הכל יכול להשתנות ולהתהפך פתאום.

דברו זקני הדור שליט"א להתחזק גם בענייני לשון הרע. כמובן, הסיבה הגדולה כי זה מעורר קטרוג על העולם. כדברי מרן הקדוש החפץ חיים שמביא דברי חז"ל כמה מתעורר קטרוג על אדם שאינו דן לכף זכות שממילא גם מן השמים לא דנים אותו חלילה לכף זכות ובפרט כשמדבר על אחרים הלא מה שמבקשים מה' יתברך הוא שירחם "כאב על בנים". הלא אם כאב על בנים אז גם פלוני הוא בן. ואם לא איכפת לך על הבן השני של הקב"ה מה"ת שתבקש שאתה תהיה בן?

אולי יש מקום להתעוררות הלא הגמ' בערכין אומרת "כל המספר לשון הרע", חריף מאד, "כאילו כופר בעיקר, שנאמר אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו", הנה על כל עבירה לא מצינו כן ואילו בלשה"ר זה גדר מיוחד. כביכול האדם אומר לעצמו התינח שהקב"ה מצווה מה לעשות לקחת אתרוג, מצה וכו', ניחא, אך שלא להוציא מילה מהפה כאשר פלוני הכעיס אותי, עשה לי, להוציא מילה מהפה? וכי אין זה זכותי המלאה, מי אדון לנו לעקם טיפה את הפה, לדבר מילה? כמו שאמר ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, אם לא מתקנים את השורש של לשון הרע, גם אם ילמדו כל ספר חפץ חיים אף אם לה"ר לא יצא מהפה הוא יצא מהאף. "מי אדון לנו" הלא הוא עשה לי עוול? בא ה' יתברך ואומר, מה אתה חושב "מי אדון לנו?", הלא בריה קטנה יש לי בעולמי, כמו שכתוב על טיטוס איזשהו דבר מיקרוסקופי שבמיקרוסקופי, הנה נראה את האדם הגיבור הגדול החושב בליבו-מי אדון לנו.

כמה אדם צריך לחיות כסדר יש אדון הכל, צריך להודות לו בכל רגע ולהכיר באפסותו של האדם. מי אדון לנו? הקב"ה יתברך, הוא האדון על הפה של האדם אם כן לדבר או לא לדבר, מה מותר ומה אסור לדבר, ובכל צעד ושעל ובכל המעשים מה צווה על זה מלך כל העולמים, ורק אדון הכל הוא זה שיגיד לאדם.

בדורות קדומים כלל ישראל קדושים היה חי הרבה יותר באופן טבעי בתשוקה גדולה לביאת משיח צדקינו, סיבה טבעית היא, מפני שחיו כ"כ הרבה ברדיפות ועניות נוראה ללא פת לחם ולא עצים להסקה ולא כלום כל מיני מרעין בישין, ולכך, באופן טבעי כלל ישראל יותר ציפה. הקב"ה באור פניו יתברך נתן בדור האחרון בפרט מאז השואה רח"ל, שפע שכל עולם התורה פורח וכלל העולם ג"כ בשפע גדול בכל הענינים, חסד ה' יתברך, מי האמין ומי פילל אחר השואה שעולם התורה יפרח כ"כ לאלפים ורבבות כן ירבו, ממילא יתכן המציאות שאצל הרבה בפרט מהצעירים פחות חיים כסדר את התשוקה הנוראה מה שחז"ל הקדושים טבעו בכל סדר התפילה מכל כיון שהוא, את הציפייה ל"תקע בשופר גדול" עם כל חסד ה' הנכלל בגדול, "השיבה שופטינו", "ולירושלים

עירך", מכל צד שהוא אף שהוא באמת בקשה אחת, מ"מ חז"ל הקדושים קבעו שאדם ירגיש כסדר את החסרון הזה, מכל צד שהוא, ולכך תיקנו ברכה על כל פרט החסר, כל פרט ופרט בפני עצמו, כואב חסרוננו ומבקשים עליו, את הציפייה והתשוקה האין סופית של "ותחזינה עינינו" וכו' עד כדי כל ציפו חז"ל מכל יהודי פשוט לומר בתפילתו כבישעותך קיווינו כל היום לא די כל יום אלא כל היום, והוא נורא להמתבונן.

אמנם, השפע גורם לאדם הקטן שלפעמים אפילו מפחד מגילוי כבוד מלכותו יתברך בעולם, אולם יתכן שינוי לטובה בדבר ע"י אם המצב הזה של עכשיו, של "תסתור פניך" בביכול. האמת, אדרבא זה הארת פנים נוראה שהקב"ה מראה לכל העולם כולו. גם ב"מאה עשרים ואחד" הכל יכול להשתנות ברגע אחד, כמו שכתוב "פתאום יבוא האדון אל היכלו". והנה הקב"ה מראה בחוש מי פילל ומי מילל? אם היו מספרים לאדם לפני תקופה קצרה מאוד שכל בני האדם ישבו בהסגר יחשבו שהוא סתם מדומיין. איזה שוטה, משוגע, נשמע דבר הזוי לחלוטין. הקב"ה מראה איך ברגע א' כל העולם כולו יכול להתהפך. "ימוטו כל מוסדי תבל". צריך להבין שהרי באופן טבעי ח"ו דברים אלו ממשיכים א"א לדעת עד היכן ישמור ה' בחסדו שהקב"ה יעזור שזה הדבר האחרון שנצטרך להתעורר מזה, אבל אדם יכול להבין שאם הבריאות והכלכלה של העולם המבוססת בכמה רגעים יכולה להשתנות ולהתהפך, אין צריך שום הכנות. כך גם הוא ציור בחוש ברגע א' שעולה ברצונו יתברך ה' "פתאום יבוא האדון אל היכלו". ורק מוטל עלינו ההשתוקקות מכל הלב לראות ולשמוע את ה"תקע בשופר" אמנם כמה צריך להכין את האזניים והעיניים שיהיו קדושות, שיוכלו לראות את ה"ועינינו תראנה מלכותך" שתוכל האוזן לשמוע בקדושה את תקיעת שופר הנוראה של והיה ביום ההוא.

ויש להדגיש כי אמנם מטבע הדברים בזמנים כאלו באים כל מיני מתנבאים כביכול למיניהם. ויש לידע כי חלק ממה שגדולי הדור אמרו הוא להיות בעונה ולהרכין ראש למול הדר גאון יתברך ולקיים "תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ", צריך לדעת שאנחנו לא יודעים שום דבר, רבות מחשבות בלב איש הקב"ה רק מראה דבר א' ויחיד. האדם הוא יצור פעוט ברגע א' הקב"ה יכול לשנות את כל העולם כולו. "אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח בכל יום אחכה לו שיבוא", לא קשור בהכרח למאורע שלפנינו, המאורע הוא בוודאי סיבה גדולה להתעורר, לא נבואות ולא שום דבר, אבל לצאת מהתרדמה הרבה יותר השתוקקות ל"תקע בשופר" ולהכין את עצמינו הן באזני קדושה, בעיניים קדושות, וודאי שת"ת הוא הדבר שעומד למעלה מן הכל להשפיע רק טובה וברכה והגנה על כל העולם כולו. אשריכם ואשרי כל עולם התורה כולו, אף שאין סדרים באופן רגיל, אף על פי כן, כלל ישראל קדושים ואתם בפרטות נפלאה כ"כ ממשיכים לשקוד על התורה הקדושה. כמה לימוד זכות זה גורם ודאי למעלה. "חזו חזו בני חביבי".

מאיך אולי יש כאן התעוררות. הלא רח"ל אם זה היה קורה לפני חודש חודשיים הרי היה נהרס כל זמן חורף. אז מצד א' אילו זכינו היה חסד עד הסוף זה אולי היה מתחיל רק בבין הזמנים. אבל מי יודע אם זה לא מידה כנגד מידה על מה שבאופן כללי כידוע מידי שנה בשנה אחרי פורים, יש יותר רפיון, אשריהם בני הישיבה אשר בכל שנה גם אחרי פורים רבים מקדשים שם שמים, אבל זה לא סתירה שבאופן כללי בעולם יש רפיון. וכי זה לא מידה כנגד מידה? הלא פלא הוא, עד פורים לא קרה כלום זה לא השגחה מופלאה ונוראה? זמן שכלל ישראל מצידם יותר מתרפים מידי שנה בשנה, כאן כבר לא עמדה הזכות. ב"ה ממשיכים ללמוד, אך א"א לומר שאין הרבה ביטול תורה.

שה' יתברך יעזור, וכמה צריך להתפלל שבזמן הבעל"ט הכל ישוב לקדמותו, ודאי שכמה שעמ"י קדושים ירבו יותר בתפילה ותחנונים שנדע יותר להכיר ולהעריך איך שהקב"ה נותן את הזכות ללמוד תורה ולהרגיש בכל מאוּדו כי גם זה אינו מילתא דפשיטא. וכי זה כן היה בדורות הקודמים, שהיה אפשר ככה רבבות ישראל קדושים ב"ה לשבת ולשקוד על התורה וכי זה מילתא דפשיטא? עד כמה שחושבים שזה מילתא דפשיטא לכך מזלזלים בזה. יש שאומרים מחר נלמד, היום קצת קשה חש בראשו. לא תמיד כולם מבינים שחש בראשו יעסוק בתורה. כ"ש כשחש בדבר אחר קצת פחות מצב רוח, אומר לעצמו מחר נלמד, רבותי הקב"ה נותן את ההזדמנות להבין

שהוא נותן את הזכות ללמוד תורה ולפעמים אף על זה הוא מקשה לידע ולהודיע כי זה לא מילתא דפשיטא. גם זה חסד ה' אין סופי.

יעזרנו ה' יתברך להתרומם באהבת התורה, להעריך להתחיל יותר להבין בעצמינו כמה שהחבורתא קדישתא די בארעא דישראל ודי בבבל מגינה על העולם. בכלל לדעת מי הם החבורתא קדישתא, אפשר לחשוב שזה דווקא גדולי הדור אבל לא, "מרנן ורבנן כו' כל תלמידיהון וכל מאן דעסקין באורייתא" כל א' וא' כאן ובכל בתי המדרשות הוא "חבורתא קדישתא" מעמידי העולם. אבל צריך לדעת את גודל האחריות ולהבין שהקב"ה נותן את הזכות לעסוק בתורה. וצריך להרבות בתפילה ותחנונים להרבות בהודאה אין סופית "על חיינו המסורים בידיך ועל נשמותינו הפקודות לך". "יה"ר מלפני אבינו שבשמים לרחם עלינו ועל פליטתינו ולמנוע משחית ומגיפה מעלינו ומעל כל עמו בית ישראל ונאמר אמן". שכל בני הישיבה הקדושים, כולם, חבורתא קדישתא, יזכו להתרומם באהבת התורה, כולם יזכו לבריאות הגוף הם ומשפחותיהם, שהתורה שתלמדו והתפילות שתתפללו יעלו מעלה מעלה לחן ולחסד ולרחמים בעבור הכלל כאן ובעבור כל כלל ישראל קדושים ונזכה יותר ויותר ל"מרחם על הארץ מרחם על הבריות" ונזכה כולנו בקרוב לישועתו יתברך ונזכה להשתוקק עד מאוד ולזכות לשמוע בקרוב לתקעת השופר הגדול במהרה בימינו.